

ANDRA SÖNDAGEN I FASTAN

REMINISCERE

Evangelium Matt 15: 21–28. III Årg Högm Mark 9: 14–32. Predikan Ingemar Andersson. LFS

DEN KÄMPANDE TRON – ”JAG TROR, HJÄLP MIN OTRO!”

Här nere är en smärtans dal, Vår hydda är ett bräckligt skal, Av stoft vår dräkt, Vårt liv en fläkt Och himlavägen smal. Men, Jesu, från din härlighet Du våra sorger ser och vet. Du lyfter mig I tron till dig, Till frid och ljuvlighet. Och fast jag åter måste ned I sorgedalen, följer med Från glädjens stund I hjärtats grund En stilla tröst och fred.

Så sjunger vi i den sköna psalmen på Kristi förklarings dag, och den vers jag här citerat är en beskrivning och tillämpning av de händelser, som dagens predikotext målar upp för oss. Från förklaringsbergets överjordiska upplevelser, där Petrus, Jakob och Johannes får se Jesus i en dräkt, så bländande i sin renhet, att ingen tygberedare på jorden kunde åstadkomma något liknande, där de tre lärjungarna ser och hör de heliga från Gamla förbundets tid, Mose och Elias, samtala med Jesus om hans förestående lidande, och där de hör Guds röst från himlen uttala sitt välbehag över den älskade Sonen och manar dem: ”Lyssna till honom!” – från detta kommer de ner i det psalmförfattaren kallar ”smärtans dal” eller ”sorgedalen”. Efter de himmelska uppenbarelserna på berget möter de nedanför den mest skärande motsats. De kommer ner på jorden igen och hamnar mitt i otrons och tvivlens sammanhang. De möter en far med en pojke som är besatt och svårt plågad av en ond ande, de möter en skara handfallna, misslyckade och tillintetgjorda lärjungar mitt i en folkhop nyfikna, och ett antal skriftlärdiska diskuterande med lärjungarna.

Jesus frågar: *Vad är det ni diskuterar om?* Och den olycklige fadern berättar för Jesus om sonens svåra lidande:

Mästare, jag har fört till dig min son som har en stum ande. Och var den än får tag i honom slår den ner honom, och han tuggar fradga och skär tänder och blir stel... Ofta kastar anden honom än i elden och än i vattnet för att ta livet av honom... Jag bad dina lärjungar driva ut den, men de kunde inte.

Lärjungarna hade misslyckats och så hamnade man i diskussion med Jesu fiender och runt om står folkhopen nyfiket lyssnande.

Det är en dagsaktuell bild. Så ser det ut i världen i dag. Några få, klentrogna lärjungar som står där tafatta inför otrons yttringar, ett antal andliga ledare, skriftlärdiska, som är evangelii fiender, och så den stora hopen oandliga, som med nyfiket förakt lyssnar till kristenhetens

disputerande – allt till otrons bevästande.

Må Gud bevara oss från att hamna i den situation där så många kyrka och församling befinner sig i dag. Den enda säkra vägvisaren, Ordet, har man förkastat. Guds ord är ersatt med mänskligt förnuft. Predikarens ”Så säger Herren” har bytts ut och blivit ett diskussionsforum. Man förkunnar inte Ordet, man debatterar. Man predikar inte, man diskuterar. Och så breder otron ut sig och människor gå förvirrade och ohjälpta från kyrkan, i stället för att de genom Ordets klara undervisning skulle få en lykta för sina fötter och ett ljus över levnadsvägen (Psalt. 119:105).

Otron har en förlamande inverkan på andlig verksamhet. Markus berättar att Jesus själv förundrade sig över människornas otro i sin hemstad Nasaret och att han på grund av otron inte kunde göra någon kraftgärning där (Mark. 6:5f.). Och nu hade lärjungarna fått prova otrons förlamande kraft. De kunde inte driva ut den onde anden och befria pojken från hans plåga. Och Jesus, den helige och rättfärdige, han som är utan synd, våndas inför otron och utbrister: *Du släkte som inte vill tro! Hur länge måste jag vara hos er? Hur länge skall jag stå ut med er?*

Jesu fysiska lidande, hans kroppsliga plågor när han misshandlas, korsfästes och dör kan vi fatta något av. Men här får vi en glimt av lidandet i en annan dimension – Gud, den helige och rättfärdige som sann människa mitt ibland ett vrängt och otroget släkte där onda andar regerar människorna. Det är ett lidande där vårt förstånd kommer till korta.

Från himlens härlighet till en syndfull jord, från förklaringsbergets ljus till jämmerdalens mörker steg Jesus ner. Och han gjorde väl som kom! Markus berättar att när folket fick se honom blev de mycket häpna och skyndade fram och hälsade på honom. Kanske låg ett skimmer av den himmelska härligheten kvar över honom när han steg ner från berget. Från Mose ansikte strålade lagens skarpa sken när han steg ner från Sinai så att folket fruktade för att komma nära honom, och han fick hänga en slöja för ansiktet. Men från Jesu ansikte lyser det på ett annat sätt. Med honom har nåden och sanningen kommit (Joh. 1:16f.). Hade han inte kommit hade vi varit utlämnade åt djävulens herravälde för evigt. Men när Jesus kommer, då kan allt redas upp. Då bestraffas otrossynden, då får onda andar vika, då lossas stumma tungor, då öppnas dövas öron, då ser de blinda och människor häpnar över Guds väldiga makt (Luk. 9:43).

Jordiska läkare skulle ju beskriva pojkens sjukdom på ett annat sätt än evangelisterna. De skulle antagligen tala om epilepsi och om skador på tal- och hörselorgan. Men evangelisterna låter oss få veta att här är en ond anda i verksamhet, och sådana verkligheter kan Skriften ge oss kunskap om, men inte mänsklig forskning.

Sant är, att där onda andar härskar, där far människan illa till både kropp och själ. Djävulen gör människan stum och döv – stum i bekännelsen av Herren, stum i lovsången, stum i bönen – döv för lagens tordön, döv för samvetets varningar, döv för evangelium.

Men när det gäller att smäda Herren, gäller det ogudaktigt tal, skvaller och förtal – då är tungan smidig och örat öppet, men så snart det gäller Gud och hans ord är den naturliga människan stum och döv.

Den onde anden kastade pojken än i elden, än i vattnet, och så kastas många olyckliga människor mellan hopp och förtvivlan, mellan optimism och depression, i slaveriet under mörkrets furste.

Men vem kan hjälpa i sådan nöd? Det kan Herren! Och nöden kan Herren använda som sin tjänare. Så blev det för pojkens far. Nöden för sonen och ryktet om Jesus, hans makt och vilja att hjälpa, drev fadern att söka Jesus – *Om du i lyckan bortglömd är, Man söker sig i nöden...* Och nu drev den yttre nöden, nöden för sonen, fadern att söka Jesus – och där lärde han känna sin inre nöd, sina tvivel och sin otro. När han berättar för Jesus om lärjungarnas misslyckande,

ber han:

Om du kan, så förbarma dig över oss och hjälp oss!

Och Jesus svarar: *Om du kan, säger du. Allt förmår den som tror.*

Och genast ropar pojkens far: *Jag tror. Hjälp min otro!*

Hos Jesus stärks och växer den svaga tron. *Ett brutet strå skall han inte krossa, och en rykande veke skall han inte släcka, förrän han har fört rätten till seger*, vittnar Skriften om honom. (Jes. 42:3f., Matt. 12:20). Han reser upp och helar det brutna. Han ansar och putsar trons rykande veke så att den brinner med klarare låga. Och så sker det med faderns tro när han får tala med Jesus och lägga fram sin nöd för honom.

”Jag tror. Hjälp min otro!” Ligger det inte en motsägelse i detta? – Nej, sådan är den sanna trons verkliga art. Den tror på Jesus, men tror ingenting om sig själv.

Tron är inget förnuftsbeslut, ingen viljeansträngning. Den är en Guds gåva, och den rymms bäst i ett utfattigt syndarehjärta som har förlorat all tro på sig själv och sin egen förmåga, och därför har sitt enda hopp fäst vid Kristus.

Och det är den tron som övervinner de mäktigaste hinder. Den tränger igenom de svåraste prövningar fram till Jesus. Så var det med kvinnan med blodsjukdomen. Hon trängde sig fram genom folkmassan, övertygad om att fick hon bara röra vid Jesu mantelflik, skulle hon bli botad. Så var det med den kanaaneiska kvinnan i dagens evangelietext, som trots svåra trosprövningar höll fast vid hundens rätt att få äta smulorna från sin herres bord.

Och Jesus säger om deras tro, att det var en frälsande tro. Det var den, därför att den satte allt sitt hopp till Jesus, Frälsaren.

Nu befäller Jesus att man skall föra den olycklige pojken fram till honom. Och nu visste den onde anden vem han skulle möta: *Så snart anden fick se honom slet den i pojken, och han föll till marken och vältrade sig och tuggade fradga.*

Men nu var det slut med den ondes herravälde. Ännu mer folk strömmar till, och Jesus talar strängt till den orene anden och befäller: *Du stumme och döve ande, jag befäller dig: far ut ur honom och kom aldrig mer in i honom!*

Och så berättar Markus: *Den orene anden skrek och ryckte våldsamt i honom och for ut. Pojken var som livlös, och de flesta sade att han var död. Men Jesus tog honom i handen och reste upp honom, och han steg upp.*

Djävulen släpper inte gärna sitt byte. Den andliga kampen om själen kan bli våldsamt, men Jesu ord är som Davids-harpans klang. Kung Saul plågades av en ond ande, men när David spelade på harpan vek den onde. Så får djävulen vika för klangen från den himmelska Davids-harpan.

När Jesus och lärjungarna sedan går vidare, frågar lärjungarna varför de misslyckades med att driva ut den onde anden. Och Jesus svarar, att för sådana slags andar krävs både bön och fasta.

I Getsemane-nattens mörker manar Jesus lärjungarna till vaksamhet och bön så att de inte övermannas av frestelser. Men lärjungarna somnar och sedan överger de Jesus och flyr och Petrus hamnar i förnekelsens mörker.

När Jesus talar om att vara beredd inför den yttersta dagens ankomst, så varnar han för vällevnadens överflöd: *Men akta er för att berusa er och dricka er fulla och låta era hjärtan tyngas av det dagliga livets omsorger, så att den dagen plötsligt kommer över er som en snara* (Luk. 21:34).

Och Paulus säger att han, för att inte komma till korta i kampen för frälsningens segerkrans, håller efter sin kropp och tvingar den till lydnad (1 Kor. 9:24 ff.).

Den höga levnadsstandarden har en baksida. När ingen längre behöver bekymras särskilt mycket för mat på bordet, kläder på kroppen och tak över huvudet, glömmer man bönen för det dagliga brödet, sömnaktighet och säkerhet breder ut sig, det andliga livet försvagas och

står sig dåligt i kampen mot frestelserna. Ja, Paulus skriver om sådana som har buken till sin gud (Fil. 3:19) och han säger att de yttersta tiderna skall vara svåra. Människorna skall älska njutning mer än Gud och ha ett sken av gudsfruktan, men förneka dess kraft (2 Tim. 3:4f.).

Lärjungarna, som försökte bota den sjuke pojken, stötte på en motståndare, en ond ande som de inte rådde på. Seger över sådana slags andar krävde både bön och fasta, sade Jesus.

”Den kämpande tron” var rubriken över dagens texter. I den kampen behöver varje kristen vakta sig för vällevnadens snaror, vaka och bedja, för att behållas vid andlig sans och besinning.

Verserna närmast efter vår text avslöjar för oss att lärjungarnas misslyckande inte bara berodde på deras svaghet och tvivel och på människornas otro. De var själva angripna av ett elakartat virus som förlamar och kväver det andliga livet. De tvistade med varandra om vem som var den störste. Några hade fått uppleva något himmelskt på förklaringsberget. Andra hade gruvligen kommit till korta i den andliga kampen. Några ville försäkra sig om de främsta platserna i Guds rike, platserna närmast Jesus (Mark. 10:35) och de andra blev arga på dem för detta. Och så spred sig missämjan i lärjungakretsen och de klandrade och kritiserade varandra.

Och i den sinnesstämningen kunde de heller inte fatta eller förstå när Jesus talade med dem om sitt förestående lidande. På väg ner från förklaringsberget hade Jesus sagt till de tre som var med honom, att inte berätta vad de varit med om förrän han uppstått från de döda. Och lärjungarna gick där och diskuterade vad han kunde mena med detta – att uppstå från de döda. Och när Jesus, efter den händelse predikotexten talar om, på nytt talar om sitt lidande, sin död och uppståndelse, blir det lika förvirrande för lärjungarna. *De förstod inte vad han sade och vågade inte fråga honom.*

Människosonen skall utlämnas i människors händer, och de kommer att döda honom, och efter tre dagar skall han uppstå.

Jesus, som nyss befriat en själ ur onda andars våld, talar här om en hel världsförlossning. Det var detta det gällde när Jesus blev människa. Här fanns en värld försänkt i synd, hemfallen åt Guds rättvis dom, bunden av mörkrets furste med Guds vredes moln hängande över alla människor.

Då träder ur detta släktes leder den ende rene fram för de orena, den ende oskyldige för de skyldiga, den helige för de oheliga, den rättfärdige för de orättfärdiga, den välsignade för de förbannade.

Han ställer sig i syndares ställe och går i döden för våra missgärningar – men träder på tredje dagen ut ur graven som Segerherren.

Så har Herren förlossat oss innan vi ropat. Så har han öppnat himmelen för våra böner innan de uppstigit. Så har han gjort oss saliga i Kristus Jesus.

Lova Herren, min själ, ja, hela mitt inre skall prisa hans heliga namn.
Amen.